

III

(Parengiamieji aktai)

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2021 m. balandžio 28 d.

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl paskirstytojo registro technologija grindžiamoms rinkos infrastruktūroms skirtos bandomosios tvarkos (CON/2021/15)

(2021/C 244/04)

Ižanga ir teisinis pagrindas

2020 m. lapkričio 18 ir 30 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) gavo atitinkamai Tarybos ir Europos Parlamento prašymus pateikti nuomonę dėl pasiūlymo dėl reglamento dėl paskirstytojo registro technologija grindžiamoms rinkos infrastruktūroms skirtos bandomosios tvarkos ⁽¹⁾ (toliau – pasiūlytas reglamentas).

ECB kompetencija teikti nuomonę grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi, nes pasiūlytame reglamente yra nuostatų, priklausančių ECB kompetencijos sritims, visų pirma, susijusioms su pinigų politikos nustatymu ir įgyvendinimu, sklandaus mokėjimo sistemų veikimo skatinimu, prisidėjimu prie sklandaus kompetentingų institucijų politikos finansų sistemos stabilumo srityje vykdymo ir ECB uždaviniais kredito įstaigų pradžios priežiūros srityje, kaip numatyta Sutarties 127 straipsnio 2 dalies pirmoje ir ketvirtoje įtraukose, 127 straipsnio 5 dalyje ir 127 straipsnio 6 dalyje. Remiantis Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmu sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Bendrosios pastabos

- 1.1. ECB palankiai vertina pasiūlytą reglamentą, kuriuo siekiama suteikti galimybę investicinėms įmonėms, rinkos operatoriams ir centriniams vertybinių popierių depozitoriumams (CVPD) valdyti paskirstytojo registro technologija (PRT) grindžiamas rinkos infrastruktūras, kaip PRT daugiašalę prekybos sistemą (toliau – PRT DPS) ar PRT vertybinių popierių atsiskaitymo sistemą (VPAS) (toliau – PRT VPAS arba kartu su PRT DPS – PRT rinkos infrastruktūros).
- 1.2. ECB palankiai vertina pasiūlytame reglamente nustatytus apribojimus, susijusius ir su turto klasėmis, ir su rinkos dydžiu, kalbant apie PRT perleidžiamuosius vertybinius popierius ⁽²⁾, kuriuos galima registruoti ir kuriais galima prekiauti bei atsiskaityti per PRT DPS ir PRT VPAS, kartu padedant sumažinti galimą su PRT naudojimu susijusią riziką. Vis dėlto būtų galima toliau svarstyti, ar išplėsti turto klases, kartu išlaikant ribas, kad į jas būtų įtrauktos vyriausybės obligacijos. Kita vertus, ECB pabrėžia, kad jo nuomonė grindžiama suvokimu, kad konkrečios pasiūlytame reglamente nustatytos ribos ⁽³⁾ yra išlaikomos, nes bet koks šių ribų padidinimas gali kelti pavojų vienodoms sąlygoms esamose ir PRT rinkos infrastruktūrose, taip pat galbūt finansų sistemos stabilumui. Be to, ECB nuomone, turint omenyje kai kurių ES valstybių narių kapitalo rinkų išsivystymo lygį, būtų patartina apsvarstyti galimybę leisti nacionalinėms kompetentingoms institucijoms mažinti atitinkamas ribas. Taigi ECB nori, kad, jei ribos būtų iš esmės keičiamos, su juo būtų vėl konsultuojamasi dėl pasiūlyto reglamento. Be to, reikėtų užtikrinti, kad šių ribų nebūtų galima apeiti, nes dėl to nukentėtų jų veiksmingumas. Pavyzdžiui, emitentas

⁽¹⁾ COM(2020) 594 final.

⁽²⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 2 straipsnio 5 punktą.

⁽³⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 3 straipsnio 1 ir 3 dalis.

neturėtų turėti galimybės išskaidyti obligacijų emisijas į du segmentus (ar daugiau) juos išleidžiant per vieną PRT rinkos infrastruktūrą. Atsižvelgiant į tai, prievolių nustatymas tik PRT rinkos infrastruktūrų operatoriams gali būti neveiksmingas, jeigu kartu nebūtų nustatytos obligacijų emitentams taikomos prievolės. Be to, būtų galima apsvaistyti galimybę remiantis nusistovėjusia verte nustatyti papildomą ribą, atitinkančią PRT rinkos infrastruktūros lygį, nes tai vienas iš svarbių rodiklių, naudojamų vertinant sistemine atsiskaitymų infrastruktūros svarbą. Galiausiai ECB supranta, kad pagal pasiūlytą reglamentą ribų laikymasis nėra pakankama sąlyga, kad nebūtų taikomi Sąjungos teisės aktų reikalavimai. Net PRT rinkos infrastruktūrų operatoriams, kurie visapusiškai laikosi ribų, atitinkamos kompetentingos institucijos gali netaikyti reikalavimų tik įvertinę kiekvieną konkretų atvejį ir atsižvelgę į finansinio stabilumo aspektus.

- 1.3. Pagal pasiūlytą tvarką PRT DPS operatoriai gali teikti ne tik paslaugas, numatytas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/65/ES⁽⁴⁾ (toliau – FPRD II), t. y. jie gali teikti pagrindines CVPD paslaugas⁽⁵⁾. Teikiant tokias papildomas paslaugas dalyviams kiltų nauja ir papildoma rizika, į kurią pasiūlytame reglamente reikia atsižvelgti. Tačiau pasiūlytame reglamente nustatyti papildomi reikalavimai atrodo gana riboti. Todėl atrodo, kad pasiūlytu reglamentu nėra užtikrinamos vienodos sąlygos PRT DPS ir PRT VPAS, taip pat šiose PRT rinkos infrastruktūrose ir CVPD, valdančiuose tradicinėmis technologijomis grindžiamas VPAS, nes jie teikia panašias paslaugas konkuruodami vieni su kitais. Kitaip tariant, pasiūlytame reglamente nesilaikoma principo „vienoda veikla, vienoda rizika, vienodos taisyklės“. Be to, nors pasiūlytame reglamente numatoma, kad DPS operatorius gali atsiskaityti už PRT perleidžiamuosius vertybinius popierius, reikėtų apsvaistyti ir priešingą galimybę, kad PRT VPAS valdantis CVPD galėtų valdyti ir DPS. Šis sumetimas grindžiamas tuo, kad, kaip pripažįstama pasiūlyto reglamento konstatuojamosiose dalyse, naudojant PRT, kai visi sandoriai registruojami decentralizuotame registre, galima priartinti prekybą ir atsiskaitymą beveik prie tikrojo laiko ir būtų galima sudaryti sąlygas prekybai ir poprekybinei veiklai sujungti.
- 1.4. Be to, kalbant apie e. pinigus žetonus, kurie gali būti naudojami atsiskaitant už PRT perleidžiamųjų vertybinių popierių sandorius, atrodo, kad pasiūlytame reglamente nėra laikomasi technologinio neutralumo principo. Konkrečiai kalbant, nors e. pinigus žetonus galima išleisti naudojant ir kitą technologiją, ne PRT⁽⁶⁾, į pasiūlytą reglamentą įtrauktos infrastruktūros gali būti grindžiamos tik PRT.
- 1.5. Galiausiai, nors ECB palankiai vertina pasiūlyto reglamento tikslą remti inovacijas, jis nori atkreipti dėmesį į galimą trūkumą, susijusį su numatomu Reglamento (ES) Nr. 909/2014 (toliau – CVPD reglamentas)⁽⁷⁾ nuostatų dėl priėgigos netaikymu. ECB mano, kad dėl tokios išimties, jeigu nacionalinės kompetentingos institucijos visoje Sąjungoje leis plačiai ją taikyti, gali nukentėti CVPD reglamento tikslas suderinti tarpvalstybinius atsiskaitymus Sąjungoje ir padidinti jų veiksmingumą. Be to, ECB mano, kad tokia išimtis gali padaryti poveikį VPAS sąveikumui ir dėl to galiausiai gali atsirasti didesnis likvidumo susiskaidymas.

2. Pinigų politikos aspektai

- 2.1. Pinigų politikos požiūriu vertybinių popierių sandoriai yra itin svarbūs pinigų rinkos veikimui ir atvirosios rinkos operacijų vykdymui. Šiuo požiūriu PRT, kaip novatoriška technologija, kurią reikėtų naudoti VPAS siekiant galbūt sudaryti sąlygas, kad būtų veiksmingiau vykdomi vertybinių popierių sandoriai, galėtų atverti galimybių ir kartu kelti riziką. Pinigų politikos požiūriu rinkos dalyvių gebėjimas veiksmingai perleisti vertybinius popierius yra itin

⁽⁴⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES (OL L 173, 2014 6 12, p. 349).

⁽⁵⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 2 straipsnio 3 punktą ir 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 909/2014 dėl atsiskaitymo už vertybinius popierius gerinimo Europos Sąjungoje ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos 98/26/EB ir 2014/65/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 236/2012 (OL L 257, 2014 8 28, p. 1) priedo A skirsnį.

⁽⁶⁾ Žr. pasiūlyto Kriptoturto rinkų reglamento (pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl kriptoturto rinkų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 – COM(2020) 593 final) 3 straipsnio 2 punktą.

⁽⁷⁾ Žr. CVPD reglamento 50 ir 53 straipsnius.

svarbus. Todėl ilginiui viešojoje politikoje reikės kruopščiai įvertinti, kaip ši naujoji technologija taikoma esamoje vertybinių popierių atsiskaitymų ekosistemoje ir (arba) ar ir kaip ji gali daryti poveikį esamoms atsiskaitymo už vertybinius popierius priemonėms.

- 2.2. Iš esmės plintant įvairioms nesąveikioms infrastruktūroms, kuriose galima vykdyti vertybinių popierių sandorius, galėtų atsirasti užtikrinimo priemonių ir likvidumo fondų susiskaidymas ir pasekmės pinigų politikos perdavimui dėl jo galimo poveikio užtikrinimo priemonių prieinamumui, užtikrinimo priemonių vertinimui ir kainodarai rinkoje. Tačiau tokios rizikos pasireiškimas priklausytų nuo konkrečių įvairių atsiskaitymo infrastruktūrų ypatumų ir jų veikimo, susijusio su galimybe dalyviams laiku pasinaudoti savo užtikrinimo priemone.
- 2.3. Be to, kalbant apie galimybę atsiskaitymo tikslais pasinaudoti centrinio banko likvidumu, šiuo metu Eurosistemoje palaikomas atsiskaitymas už vertybinių popierių sandorius centrinio banko pinigais per sistemą TARGET2-Securities (T2S). CVPD gali naudotis T2S, jeigu gavo teigiamą įvertinimą pagal tinkamumo kriterijus ir sąlygas, nustatytas taikytinose ECB gairėse ⁽⁸⁾. Jeigu PRT VPAS dalyviai negali pasinaudoti centrinio banko pinigais, atsiskaitymams už vertybinių popierių sandorius galima naudoti komercinių bankų pinigus, kriptožetonais pakeistus komercinių bankų pinigus ir (arba) e. pinigus žetonus. Jeigu dėl didesnio tokių PRT VPAS naudojimo atsiskaitant už vertybinių popierių sandorius reikšmingai padidėtų naudojimas komercinių bankų pinigais ar e. pinigais žetonais, poveikį pinigų politikos perdavimui reikėtų kruopščiai išnagrinėti.

3. **Priežiūra ir sisteminio / finansinio stabilumo aspektai**

3.1. *ECBS vaidmuo vertybinių popierių atsiskaitymo srityje*

- 3.1.1. Remiantis Sutarties 127 straipsnio 2 dalies ketvirta įtrauka, taip pat Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto (toliau – Statutas) 3 straipsnio 1 dalimi, vienas iš pagrindinių per ECBS atliekamų uždavinių yra „skatinti sklandų mokėjimo sistemų veikimą“. Vykdydami šį pagrindinį uždavinį, „ECB ir nacionaliniai centriniai bankai gali sudaryti sąlygas, o ECB gali priimti reglamentus, kad būtų užtikrintas kliringo ir mokėjimo sistemų veiksmingumas ir patikimumas Sąjungoje ir su kitomis šalimis“ ⁽⁹⁾.
- 3.1.2. CVPD yra finansų rinkos infrastruktūros (FRI), kurias pagal CVPD reglamentą, kuriame nustatomi finansinių priemonių atsiskaitymo reikalavimai ir CVPD organizavimo ir veiklos taisyklės, griežtai reguliuoja ir prižiūri įvairios valdžios institucijos. Be to, CVPD privalo atsižvelgti į Mokėjimo ir rinkos infrastruktūrų komiteto (CPMI) ir Tarptautinės vertybinių popierių komisijų organizacijos (IOSCO) nuomones ⁽¹⁰⁾, dėl kurių parengtos išsamios gairės visoms FRI skirtame dokumente dėl Eurosistemos FRI keliamų kibernetinio atsparumo priežiūros lūkesčių ⁽¹¹⁾. Be priežiūros kompetencijos, priskirtos nacionalinėms kompetentingoms institucijoms (NKI) pagal CVPD reglamentą, ECBS nariai veikia kaip „atitinkamos institucijos“, t. y. prižiūri CVPD valdomas VPAS, kaip centriniai bankai, išleidžiantys svarbiausias valiutas, kuriomis atliekamas atsiskaitymas, ir kaip centriniai bankai, kurių knygos tvarkomas atsiskaitymas už sandorius pinigineis lėšomis ⁽¹²⁾. Šiuo požiūriu CVPD reglamento 8 konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad reglamentas turėtų būti taikomas nedarant poveikio ECB ir nacionalinių centrinių bankų (NCB) atsakomybei užtikrinti veiksmingas ir patikimas tarpuskaitymo ir mokėjimo sistemas Sąjungoje ir kitose šalyse. Joje taip pat nustatyta, kad CVPD reglamentu ECBS nariams neturėtų būti kliudoma susipažinti su informacija, susijusia su jų pareigų vykdymu ⁽¹³⁾, įskaitant CVPD ir kitų FRI priežiūrą ⁽¹⁴⁾.

⁽⁸⁾ 2014 m. gruodžio 19 d. Europos Centrinio Banko gairės (ES) 2015/510 dėl Eurosistemos pinigų politikos sistemos įgyvendinimo (ECB/2014/60) (OL L 91, 2015 4 2, p. 3); 2012 m. gruodžio 5 d. Europos Centrinio Banko gairės ECB/2012/27 dėl Transeuropinės automatizuotos realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų skubių pervedimų sistemos (TARGET2) (OL L 30, 2013 1 30, p. 1).

⁽⁹⁾ Žr. Statuto 22 straipsnį.

⁽¹⁰⁾ Paskelbta Tarptautinių atsiskaitymų banko interneto svetainėje www.bis.org.

⁽¹¹⁾ Paskelbta ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

⁽¹²⁾ Žr. CVPD reglamento 12 straipsnį.

⁽¹³⁾ Žr. CVPD reglamento 13 straipsnį, 17 straipsnio 4 dalį ir 22 straipsnio 6 dalį.

⁽¹⁴⁾ Žr. 2017 m. balandžio 6 d. Europos Centrinio Banko nuomonės (CON/2017/10) 7.3 punktą, 2018 m. lapkričio 8 d. Europos Centrinio Banko nuomonės (CON/2018/47) 7.2 punktą, 2019 m. gegužės 2 d. Europos Centrinio Banko nuomonės (CON/2019/17) 3.5.2 punktą ir 2019 m. lapkričio 11 d. (CON/2019/38) 3.5.2 punktą; visos šios nuomonės yra paskelbtos www.eur-lex.europa.eu.

- 3.1.3. Be to, ECBS nariai neretai veikia kaip atsiskaitymų tarpininkai atsiskaitant už vertybinių popierių sandorių lėšų dalį ir Eurosistema centriniams vertybinių popierių depozitoriumams siūlom atsiskaitymo paslaugas per T2S⁽¹⁵⁾ (toliau – T2S dalyviai). Naudojant T2S Eurosistemoje teikiama viena neutrali tarpvalstybinė atsiskaitymo už vertybinių popierių sandorius paslauga vienalaikio vertybinių popierių ir lėšų pateikimo būdu atliekant mokėjimą centrinio banko pinigais euro zonos ir euro zonai nepriklausančių valstybių CVPD ir centriniams bankams. Eurosistemos vykdoma T2S priežiūra yra susijusi su jos įgaliojimais užtikrinti veiksmingas ir patikimas tarpuskaitos ir mokėjimo sistemas, o kompetentingos ir atitinkamos CVPD institucijos siekia užtikrinti sklandų jų veikimą, atsiskaitymų saugumą ir veiksmingumą ir tinkamą finansų rinkų veikimą jų atitinkamose jurisdikcijose.
- 3.1.4. Pasiūlytame reglamente nustatomos įvairios išimtys, pagal kurias siūloma netaikyti CVPD reglamento ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/26/EB (toliau – Atsiskaitymų baigtinumo direktyva)⁽¹⁶⁾ reikalavimų, prievolių ir apibrėžčių⁽¹⁷⁾; CVPD gali prašyti šių išimčių, kai prašo leidimo valdyti PRT VPAS⁽¹⁸⁾. Kompetentinga institucija gali leisti taikyti šias išimtis atlikusi vertinimą pagal procedūrą, kurioje nenumatomas atitinkamų institucijų dalyvavimas pagal CVPD reglamentą⁽¹⁹⁾, konkrečiai įskaitant ECBS narius. Visų pirma, pasiūlytame reglamente nėra numatoma, kad atitinkamos institucijos atliktų kokį nors vaidmenį suteikiant leidimą, taikant išimtį arba pakeičiant turimą leidimą ar išimtį. Tas pats pasakytina apie procedūrą, pagal kurią panaikinamas PRT VPAS valdančiam CVPD suteiktas leidimas ar išimtis⁽²⁰⁾. ECB nuomone, atitinkamos institucijos turi dalyvauti šiose vertinimo procedūrose tam, kad būtų užtikrinta, kad atitinkamos institucijos tinkamai vykdytų jų kompetencijos sričiai pagal CVPD reglamentą priskiriamas užduotis. Taigi pasiūlytame reglamente reikėtų numatyti, kad atitinkamos institucijos dalyvautų nurodytuose vertinimo procesuose, siekiant tinkamai perteikti CVPD reglamente numatytų kompetencijų sričių paskirstymą. Be to, atitinkamos institucijos turėtų dalyvauti ne vien CVPD, bet ir PRT DPS operatorių, ketinančių teikti pagrindines CVPD paslaugas, atveju. Mat atitinkamų institucijų kompetencijos sritys yra susijusios su paslaugomis, nepriklausomai nuo paslaugų teikėjo ar naudojamos technologijos.
- 3.1.5. Galiausiai, pagal CVPD reglamentą įvairios jo nuostatos, įskaitant reikalavimą teikti ataskaitas kompetentingoms institucijoms, nėra taikomos ECBS nariams dėl bet kurio CVPD, už kurio valdymą yra tiesiogiai atsakingi ECBS centriniai bankai⁽²¹⁾. Pagal pasiūlytą reglamentą PRT VPAS valdantis CVPD privalo laikytis reikalavimų, kurie yra taikytini CVPD pagal CVPD reglamentą, išskyrus atvejus, kai toks CVPD yra paprašęs kompetentingos institucijos taikyti jam konkrečias išimtis ar suteikti konkrečius leidimus⁽²²⁾. Kartu šios nuostatos reiškia, kad ECBS centrinio banko valdomas CVPD, valdantis PRT VPAS, neprivalo prašyti kompetentingos institucijos taikyti jam konkrečias išimtis ar suteikti konkrečius leidimus, nes tokie CVPD neprivalo teikti ataskaitų kompetentingoms institucijoms ir jiems taikomi tik kai kurie CVPD reglamente nustatyti reikalavimai. Dėl teisinio tikrumo būtų tikslinga pasiūlyto reglamento konstatuojamosiose dalyse aiškiai patikslinti, kad pasiūlyto reglamento nuostatos dėl išimčių taikymo ir leidimų panaikinimo proceso ECBS centrinių bankų valdomiems CVPD netaikomos⁽²³⁾. Praktiškai tai reikštų, kad ECBS centriniai bankai naudotųsi pasiūlytame reglamente numatytais išimtimis remdamiesi savo pačių rizikos analize.

3.2. Fizinį asmenų dalyvavimas PRT rinkos infrastruktūroje

Pasiūlytame reglamente⁽²⁴⁾ numatoma galimybė PRT VPAS valdančiam CVPD (ir PRT DPS operatoriams) kaip dalyvius priimti fizinius asmenis ir juridinius asmenis, kurie nėra nurodyti CVPD reglamente⁽²⁵⁾. Siūlomos tokių asmenų kaip dalyvių priėmimo sąlygos yra gana bendro pobūdžio. Šiuo požiūriu techniniuose reguliavimo

⁽¹⁵⁾ Gairių ECB/2012/27 IIA priedas, 2012 m. liepos 18 d. Europos Centrinio Banko gairės dėl TARGET2-Securities (ECB/2012/13) (OL L 215, 2012 8 11, p. 19) ir 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Centrinio Banko sprendimas ECB/2011/20, kuriuo nustatomos centrinių vertybinių popierių depozitoriumų tinkamumo gauti prieigą prie TARGET2-Securities paslaugų kriterijų įgyvendinimo išsamios taisyklės ir tvarka (OL L 319, 2011 12 2, p. 117). Taip pat žr. T2S bendrąjį susitarimą ir kolektyvinį susitarimą, kurie abu yra paskelbti ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

⁽¹⁶⁾ 1998 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/26/EB dėl atsiskaitymų baigtinumo mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų sistemose (OL L 166, 1998 6 11, p. 45).

⁽¹⁷⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 5 straipsnį.

⁽¹⁸⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 8 straipsnio 2 dalies g punktą.

⁽¹⁹⁾ Žr. CVPD reglamento 10 ir 12 straipsnius.

⁽²⁰⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 8 straipsnio 6 ir 7 dalis.

⁽²¹⁾ Žr. CVPD reglamento 1 straipsnio 4 dalį. Toks CVPD privalo turėti galimybę naudotis ECBS centrinio banko lėšomis ir negali būti atskiras subjektas.

⁽²²⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 5 straipsnį.

⁽²³⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 7 ir 8 straipsnius.

⁽²⁴⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 4 straipsnį ir 5 straipsnio 4 dalį ir CVPD reglamento 2 straipsnio 19 punktą.

⁽²⁵⁾ Tačiau, kita vertus, pasiūlytame reglamente nėra numatoma jokia galimybė netaikyti CVPD reglamento 33 straipsnio 1 dalies, kurioje kaip CVPD dalyviai minimi tam tikri juridiniai asmenys, nuostatų.

standartuose, kuriais papildomas CVPD reglamentas ⁽²⁶⁾, apibūdinama teisinė, finansinė ir operacinė rizika, kurią CVPD, nagrinėdamas prašymą dėl dalyvavimo, privalo įvertinti. Nėra aišku, kaip tokia rizika bus vertinama, kai prašymą dalyvauti CVPD pateikia fizinis asmuo ⁽²⁷⁾. Šiuo atveju, jeigu į tokią riziką tinkamai neatsižvelgiama, gali kilti nuogąstavimų dėl to, kaip galima užtikrinti vienodas sąlygas tradicinėms ir PRT VPAS, ir dėl rizikos, kurią gali kelti tokie dalyviai pačiam CVPD ar kitiems jo dalyviams. Nėra aišku ir tai, kurie FPRD II reikalavimai, taikytini DPS dalyvaujančioms investicinėms įmonėms (t. y. susijusioms su algoritminės prekybos naudojimu), būtų taip pat taikytini PRT DPS dalyvaujantiems fiziniams asmenims. Gali būti neįmanoma taikyti kai kurių investuotojų apsaugos reikalavimų, nustatytų FPRD II ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 600/2014 ⁽²⁸⁾ ⁽²⁹⁾. Jeigu investicinės įmonės netarpininkautų, neprofesionalieji investuotojai galėtų investuoti į PRT perleidžiamuosius vertybinius popierius, kurie gali būti jiems netinkami ar nepriimtini. Be to, tarp reikalavimų, taikytinų PRT VPAS ir PRT DPS, yra vienodų sąlygų požiūriu nepateisinamas skirtumas, susijęs su maksimaliu laikotarpiu, kuriam fiziniai asmenys gali būti priimti dalyvauti šiose rinkos infrastruktūrose ⁽³⁰⁾.

3.3. Atsiskaitymas PRT rinkos infrastruktūrose

3.3.1. Pasiūlytame reglamente numatoma, kad mokėjimai PRT rinkos infrastruktūrose gali būti vykdomi trimis būdais. *Pirma*, mokėjimai gali būti vykdomi centrinio banko pinigais, kai įmanoma ir prieinama. *Antra*, jeigu atsiskaitymas centrinio banko pinigais nėra įmanomas ir prieinamas, mokėjimai gali būti vykdomi komercinių bankų pinigais, įskaitant kriptozetonais pakeistus komercinių bankų pinigus. ECB supranta, kad tokių kriptozetonais pakeistų komercinių bankų pinigų, pasiūlytame reglamente taip pat vadinamų atsiskaitymo monetomis, teisiniu požiūriu neįmanoma atskirti nuo tradicinių piniginių užstatų. *Trečia*, mokėjimai gali būti vykdomi e. pinigais žetonais, kaip apibrėžta pasiūlyme dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl kriptoturto rinkų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 (toliau – Kriptoturto rinkų reglamento pasiūlymas).

3.3.2. Atsiskaitymas centrinio banko pinigais

ECB mano, kad atsiskaitymas centrinio banko pinigais turėtų būti numatytasis reikalavimas PRT rinkos infrastruktūroms, tad netaikyti šio reikalavimo turėtų būti galima tik tais atvejais, kai atitinkamas PRT rinkos infrastruktūros operatorius įrodo, jog šis atsiskaitymo būdas nėra prieinamas ir įmanomas.

3.3.3. Eurosistemoje už vertybinių popierių sandorius siūloma atsiskaityti už vertybinių popierių sandorius vienaalio vertybinių popierių ir lėšų pateikimo būdu atliekant mokėjimą T2S dalyviams centrinio banko pinigais. Nors ECB yra ir toliau atvirai nusiteikęs inovacijoms ir siekia toliau tirti novatoriškų technologijų potencialą teikiant vertybinių popierių atsiskaitymo paslaugas, galimas atsiskaitymas už PRT perleidžiamųjų vertybinių popierių sandorius centrinio banko pinigais per T2S būtų ribotas dėl esamų technologinių apribojimų ir T2S paslaugoms taikomos sutarčių ir reguliavimo sistemos ⁽³¹⁾. Šia prasme derėtų pabrėžti, kad vertinant T2S tinkamumo kriterijų laikymąsi ⁽³²⁾, jeigu CVPD nori prisijungti prie T2S, bus atsižvelgiama į konkrečius kiekvienos CVPD valdomos PRT VPAS ypatumus ir jai būdingas išimtis.

⁽²⁶⁾ Žr. 2016 m. lapkričio 11 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/392, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 909/2014 papildomas centrinių vertybinių popierių depozitoriumų veiklos leidimų išdavimo, priežiūros ir veiklos reikalavimų techniniais reguliavimo standartais (OL L 65, 2017 3 10, p. 48) 89 straipsnį.

⁽²⁷⁾ Žr. CPMI ir IOSCO finansų rinkos infrastruktūrų principų 3.18.5 punktą. Prieigos ir dalyvavimo reikalavimų 18 principu išsamiai nustatyti dalyvavimui keliami operaciniai, finansiniai, teisiniai ir rizikos valdymo reikalavimai, į kuriuos turėtų atsižvelgti FRI, taip pat minima galimybė FRI priimti nereguliuojamus subjektus. Tokiu atveju FRI turėtų i) atsižvelgti į bet kokią papildomą riziką, kuri gali kilti dėl tokio dalyvavimo, ir ii) atitinkamai nustatyti savo dalyvavimo reikalavimus ir rizikos valdymo priemones.

⁽²⁸⁾ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 84).

⁽²⁹⁾ Žr. FPRD II 25 straipsnį dėl finansinių priemonių tinkamumo ir priimtimumo investuotojams vertinimo.

⁽³⁰⁾ Pkg. pasiūlyto reglamento 5 straipsnio 4 dalį su pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2006/43/EB, 2009/65/EB, 2009/138/ES, 2011/61/ES, ES/2013/36, 2014/65/ES, (ES) 2015/2366 ir ES/2016/2341 (COM (2020) 596 final), 6 straipsnio 4 dalimi, kuria siūloma iš dalies pakeisti FPRD II 19 straipsnį.

⁽³¹⁾ Žr. Vertybinių popierių ir įkaito rinkos infrastruktūros patariamąsias grupės ataskaitas „Galimas PRT poveikis poprekybiniam vertybinių popierių suderinimui ir platesnei ES finansų rinkos integravimui“, paskelbtos ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu, 15 skyrių.

⁽³²⁾ Žr. Gairių ECB/2012/27 IIA priedą, Gaires ECB/2012/13 ir Sprendimą ECB/2011/20. Taip pat žr. T2S bendrąjį susitarimą ir kolektyvinį susitarimą, paskelbtus ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

3.3.4. Jeigu už perleidžiamųjų vertybinių popierių sandorius ketinama atsiskaityti ne T2S, užtikrinant atsiskaitymą centrinio banko pinigais PRT VPAS taip pat gali būti tam tikrų apribojimų dėl esamų technologinių apribojimų ir sutarčių ir reguliavimo sistemos, priklausomai nuo konkrečių PRT VPAS ypatumų ir taikytinų ECB gairių⁽³³⁾. Tokie pat sumetimai dėl atsiskaitymo ne T2S *mutatis mutandis* taikomi PRT DPS operatoriams.

3.3.5. *Atsiskaitymas su asmenimis, neturinčiais kredito įstaigų licencijų*

Pagal CVPD reglamentą, jeigu neįmanoma ir nepavyksta atsiskaityti per centrinio banko sąskaitas, CVPD gali pasiūlyti atsiskaityti grynaisiais pinigais visoje jo VPAS ar jos dalyje per kredito įstaigoje atidarytas sąskaitas arba per paties CVPD sąskaitas. Jeigu CVPD siūlo atsiskaityti kredito įstaigoje atidarytose sąskaitose ar per jo paties sąskaitas, tai turi būti daroma remiantis CVPD reglamento IV antraštinės dalies nuostatomis⁽³⁴⁾. Nors pasiūlytame reglamente numatyta, kad PRT VPAS valdantis CVPD privalo nustatyti, matuoti, stebėti, valdyti ir kuo labiau sumažinti bet kokią dėl komercinių bankų pinigų ar e. pinigų žetonų naudojimo kylančią sandorio šalies riziką⁽³⁵⁾, pasiūlytame reglamente nustatyti reikalavimai, kad reikia užtikrinti patikimą atsiskaitymą grynaisiais pinigais naudojant komercinių bankų pinigus (ar e. pinigus žetonus), yra labai bendro pobūdžio, palyginti su CVPD reglamente nustatytais reikalavimais⁽³⁶⁾. Tas pats taip pat taikoma *mutatis mutandis* PRT DPS operatoriams. Svarbu tai, kad pasiūlytame reglamente⁽³⁷⁾ numatyta, kad kompetentinga institucija gali leisti PRT VPAS valdančiam CVPD netaikyti CVPD reglamento nuostatų dėl atsiskaitymo grynaisiais pinigais⁽³⁸⁾, jeigu CVPD užtikrina vienalaikį vertybinių popierių ir lėšų pateikimą. Atrodytų, kad netiesiogiai atsiveria galimybė leisti CVPD, atsiskaitančiam už vertybinių popierių sandorius piniginėmis lėšomis per savo sąskaitas, netaikyti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES (toliau – Kapitalo reikalavimų direktyva)⁽³⁹⁾ reikalavimo turėti kredito įstaigos licenciją ir CVPD reglamento nuostatų, kuriomis reglamentuojamos papildomos bankinio tipo paslaugos⁽⁴⁰⁾. Panašiai, dėl jos bendro pobūdžio šią pasiūlyto reglamento nuostatą⁽⁴¹⁾ taip pat būtų galima aiškinti taip, kad netiesiogiai suteikiama galimybė leisti CVPD neatsiskaityti už vertybinių popierių sandorius piniginėmis lėšomis per licencijuotoje kredito įstaigoje atidarytas sąskaitas.

3.3.6. Pagal Kapitalo reikalavimų direktyvą asmenims ar įmonėms, kurios nėra kredito įstaigos, draudžiama verstis indėlių ar kitokių grąžintinų lėšų priėmimu iš visuomenės. Šis draudimas netaikomas „tais atvejais, kurie aiškiai numatyti nacionalinėje arba Sąjungos teisėje“⁽⁴²⁾. Manoma, kad pasiūlytame reglamente numatyta galimybė leisti netaikyti CVPD reglamento 40 straipsnio ir IV antraštinės dalies dėl atsiskaitymo grynaisiais pinigais nėra pakankamai aiški, kad ją būtų galima laikyti „atveju, kuris aiškiai numatytas Sąjungos teisėje“, kad asmuo, kuris nėra kredito įstaiga, galėtų priimti indėlius iš visuomenės. Atsižvelgiant į šią akivaizdžią pasiūlyto reglamento ir Kapitalo reikalavimų direktyvos koliziją, Sąjungos teisėkūros institucijos turi aiškiai patikslinti tikslią nuostatą, leidžiančią nukrypti nuo CVPD reglamento atsiskaitymo grynaisiais pinigais nuostatų, kurių PRT VPAS valdantis CVPD (arba PRT DPS operatorius⁽⁴³⁾) gali prašyti jam taikyti, taikymo sritį.

3.3.7. Nesant konkrečios informacijos apie tai, kaip gali vykti atsiskaitymas e. pinigais žetonais, PRT VPAS valdančio CVPD dalyviai turėtų galimybę atidaryti sąskaitas tiesiogiai CVPD siekdami atsiskaityti piniginėmis lėšomis už vertybinių popierių sandorius naudojant e. pinigus žetonus, arba PRT VPAS valdantis CVPD ir jo dalyviai atidarytų sąskaitą trečiojoje įstaigoje, teikiančioje su e. pinigais žetonais susijusias paslaugas. Šiais dviem atvejais CVPD ar trečioji šalis išleistų e. pinigus žetonus ir užtikrintų, kad atsiskaitymas piniginėmis lėšomis vyktų naudojant e. pinigus žetonus. Šiuo požiūriu reikėtų pažymėti, kad pagal Kriptoturto rinkų reglamento pasiūlymą e. pinigų žetonus gali išleisti tik kredito įstaigos ar e. pinigų įstaigos⁽⁴⁴⁾. Pasiūlytame reglamente nesant jokių priešingų nuostatų, ECB supranta, kad pasiūlytame reglamente numatyta išimtimi netaikyti CVPD reglamento

⁽³³⁾ Gairės (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) ir Gairės ECB/2012/27.

⁽³⁴⁾ Žr. CVPD reglamento 40 straipsnio 2 dalį ir 54 straipsnį.

⁽³⁵⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 4 straipsnio 3 dalį.

⁽³⁶⁾ Žr. CVPD reglamento 40 straipsnį ir IV antraštinę dalį.

⁽³⁷⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 24 konstatuojamąją dalį ir 5 straipsnio 5 dalį. Dėl PRT DPS taip pat žr. pasiūlyto reglamento 16 konstatuojamąją dalį ir 4 straipsnio 3 dalies f punktą.

⁽³⁸⁾ Žr. CVPD reglamento 40 straipsnį.

⁽³⁹⁾ Žr. 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338) 9 straipsnį.

⁽⁴⁰⁾ Žr. CVPD reglamento IV antraštinę dalį ir jo priedo C skirsnį.

⁽⁴¹⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 5 straipsnio 5 dalį.

⁽⁴²⁾ Žr. Kapitalo reikalavimų direktyvos 9 straipsnį.

⁽⁴³⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 4 straipsnio 3 dalį.

⁽⁴⁴⁾ Žr. Kriptoturto rinkų reglamento pasiūlymo 43 straipsnį.

nuostatų dėl atsiskaitymo grynaisiais pinigais ⁽⁴⁵⁾ nėra ketinama leisti CVPD ar trečiajai šaliai, išleidžiančiai e. pinigus žetonus ir atsiskaitančiai už vertybinių popierių sandorius piniginėmis lėšomis per savo sąskaitas, nesilaikyti Kriptoturto rinkų reglamento pasiūlyme nustatytų licencijavimo reikalavimų. Tokie pat sumetimai dėl atsiskaitymo pagal mokėjimo prievoles e. pinigais žetonais *mutatis mutandis* taikomi PRT DPS operatoriams ⁽⁴⁶⁾. Sunku suprasti, kodėl Sąjungos teisėkūros institucijos norėtų viena vertus reikalauti, kad e. pinigus žetonus galėtų išleisti tik kredito įstaigos ar elektroninių pinigų įstaigos, ir kita vertus netiesiogiai atverti galimybę atsiskaityti už vertybinių popierių sandorius piniginėmis lėšomis naudojant tradicinius grynuosius pinigus ar atsiskaitymo monetas per sąskaitas, atidarytas subjektuose, kurie nėra licencijuotos kredito įstaigos.

3.3.8. Sprendžiant, ar suteikti galimybę atsiskaityti už vertybinių popierių sandorius piniginėmis lėšomis per sąskaitas, atidarytas subjektuose, kurie nėra licencijuotos kredito įstaigos, Sąjungos teisėkūros institucijoms vertėtų atsižvelgti į CPMI ir IOSCO finansų rinkos infrastruktūrų principus (FRIP) ⁽⁴⁷⁾. Visų pirma, remiantis CPMI ir IOSCO FRIP 9 principu („Atsiskaitymai pinigais“), jeigu atsiskaitymas pinigais vyksta naudojant ne centrinio banko pinigus, pagal CPMI ir IOSCO 9 principą numatomas atsiskaitymas komercinių bankų pinigais ar per pačios FRI knygas. Konkrečiai kalbant, pagal CPMI ir IOSCO 9 principą numatyta, kad, jeigu atsiskaitymai pinigais FRI vyksta per jos pačios knygas, ji turėtų kuo labiau sumažinti ir griežtai kontroliuoti savo kredito ir likvidumo riziką. Taikydama tokią tvarką FRI siūlo savo dalyviams grynųjų pinigų sąskaitas ir mokėjimo ar atsiskaitymo prievolę įvykdoma išduodant FRI dalyviams tiesioginį reikalavimą, pareikštiną pačiai FRI. Taigi su FRI pareikštinu reikalavimu susijusi kredito ir likvidumo rizika yra tiesiogiai susijusi su visa FRI kredito ir likvidumo rizika. Vienas iš būdų, kaip FRI galėtų kuo labiau sumažinti šią riziką, yra apriboti savo veiklą ir operacijas ir vykdyti tik tarpuskaitą ir atsiskaitymą bei glaudžiai susijusius procesus. Be to, mokėjimo prievolėms vykdyti FRI gali būti įsteigta kaip specialiosios paskirties finansų įstaiga ir atidaryti grynųjų pinigų sąskaitas tik dalyviams. Priklausomai nuo vietos įstatymų tokios specialiosios paskirties finansų įstaigos paprastai privalėtų turėti banko licencijas ir joms būtų taikoma prudencinė priežiūra ⁽⁴⁸⁾.

3.3.9. Pagal pasiūlytą reglamentą fiziniai asmenys gali tiesiogiai dalyvauti PRT rinkos infrastruktūrose. Jeigu atsiskaitymas už vertybinių popierių sandorį piniginėmis lėšomis vykėtų asmens, kuris nėra licencijuota kredito įstaiga, knygoje, kiltų pasekmė, kad grynųjų pinigų sąskaitoms, kurias turi fiziniai asmenys, taip pat tokie juridiniai asmenys, kaip labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės, PRT rinkos infrastruktūrose, nebūtų taikoma indėlių garantijų sistema pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/49/ES (toliau – Indėlių garantijų sistemų direktyva) ⁽⁴⁹⁾ ir indėlininkų pirmenybė pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/59/ES ⁽⁵⁰⁾ (toliau – BGPD). Indėlių garantijų sistemų direktyva ir indėlininko pirmenybė pagal BGPD taikomos tik indėliams, kurie yra kredito likučiai, t. y. sąskaitoje likusios lėšos arba lėšos, susikaupusios laikinose situacijose sudarant įprastus bankų sandorius, kurias kredito įstaiga privalo grąžinti ⁽⁵¹⁾. Atsižvelgiant į CPMI ir IOSCO 9 principą, visų pirma kuo labiau sumažinant ir griežtai kontroliuojant kredito ir likvidumo riziką, kylančią FRI atsiskaitant pinigais, tokia situacija, atrodo, nebūtų pakankamas būdas apsaugoti fizinių asmenų lėšas, laikomas pas PRT rinkos infrastruktūrų operatorius. Be to, pasiūlytame reglamente nėra nustatyta jokia riba, kad būtų ribojama PRT rinkos infrastruktūrų operatorių galimybė laikyti fizinių asmenų ir labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių lėšas, nepaisant galimybės, kad tokie asmenys gali klaidingai manyti, jog jų lėšos yra indėliai, kuriems taikoma Indėlių garantijų sistemų direktyva ir indėlininkų pirmenybė pagal BGPD.

3.3.10. Galiausiai, Sąjungos teisėkūros institucijoms vertėtų apsvarstyti, ar finansų sistemos stabilumui galėtų kilti rizika, jeigu pagal pasiūlytą reglamentą būtų leista netaikyti licencijavimo reikalavimų, nustatytų Kapitalo reikalavimų direktyvoje, CVPD reglamente ir Kriptoturto rinkų reglamento pasiūlyme, a) verčiantis indėlių ar kitokių

⁽⁴⁵⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 5 straipsnio 5 dalį ir CVPD reglamento 40 straipsnį.

⁽⁴⁶⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 4 straipsnio 3 dalį.

⁽⁴⁷⁾ Žr. CPMI ir IOSCO finansų rinkos infrastruktūrų principus, paskelbtus Tarptautinių atsiskaitymų banko interneto svetainėje www.bis.org.

⁽⁴⁸⁾ Žr. CPMI ir IOSCO finansų rinkos infrastruktūrų principų (FRIP) 3.9.7 punktą.

⁽⁴⁹⁾ Žr. 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/49/ES dėl indėlių garantijų sistemų (OL L 173, 2014 6 12, p. 149) 2 straipsnio 1 dalies 3 punktą. Taip pat žr. Kriptoturto rinkų reglamento pasiūlymo 2 straipsnio 2 dalies c punktą.

⁽⁵⁰⁾ Žr. 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema ir iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 82/891/EEB, direktyvos 2001/24/EB, 2002/47/EB, 2004/25/EB, 2005/56/EB, 2007/36/EB, 2011/35/ES, 2012/30/ES bei 2013/36/ES ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1093/2010 bei (ES) Nr. 648/2012 (OL L 173, 2014 6 12, p. 190) 108 straipsnį.

⁽⁵¹⁾ Žr. Indėlių garantijų sistemų direktyvos 2 straipsnio 1 dalies 3 punktą kartu su tos pačios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktais ir 5 ir 6 straipsniais, taip pat BGPD 2 straipsnio 1 dalies 94 ir 95 punktus ir 108 straipsnį.

gražintinų lėšų priėmimu iš visuomenės, b) teikiant papildomas bankinio tipo paslaugas ir c) išleidžiant e. pinigus žetonus. Leidus netaikyti pirmiau nurodytų licencijavimo reikalavimų veikla, kurią paprastai verčiausi bankininkystės sektorius, būtų perkelta iš kredito įstaigų nebankiniams subjektams. Dėl to PRT rinkos infrastruktūrų dalyviams ir galbūt esamų VPAS ar tų pačių PRT rinkos infrastruktūrų operatorių valdomų DPS dalyviams, įskaitant sujungtąsias FRI, kiltų didesnė kredito ir likvidumo rizika, nes kredito įstaigoms keliami griežti reguliavimo ir prudenciniai reikalavimai nėra taikomi nebankiniams operatoriams. Galiausiai PRT rinkos infrastruktūrose būtų taikomos žemesnio lygio ir ne tokios įvairios apsaugos priemonės ir dėl to galėtų nukentėti ne tik bendras patikimumas, bet apskritai PRT naudojimas poprekybiniame sektoriuje.

3.3.11. Papildomoms bankinio tipo paslaugoms taikomi rizikos valdymo reikalavimai

CVPD reglamente nustatyti labai griežti reikalavimai papildomoms bankinio tipo paslaugoms, nes tokių paslaugų teikimas siejamas su didele finansine rizika, įskaitant dienos paskolų ir likvidumo riziką. CVPD vaidmuo finansų rinkose ir susijusi jų sisteminė svarba pateisina griežtus rizikos valdymo reikalavimus, kuriais siekiama užtikrinti atsparumą ekstremaliomis, bet tikėtinomis aplinkybėmis. Visų pirma, kaip jau minėta, papildomas bankinio tipo paslaugas gali teikti tik CVPD, turintys kredito įstaigų leidimą, ir paskirtosios kredito įstaigos⁽⁵²⁾, kurios laikosi CVPD reglamento IV antraštinės dalies reikalavimų⁽⁵³⁾. ECB pažymi, kad pagal pasiūlytą reglamentą numatoma galimybė, kad CVPD, kuris yra licencijuota kredito įstaiga ir valdo PRT VPAS arba kuris pasitelkia kredito įstaigą papildomoms bankinio tipo paslaugoms teikti, gali nesilaikyti CVPD reglamento 40 straipsnio reikalavimų, įskaitant nustatytuosius to reglamento IV antraštinėje dalyje. Pasiūlytame reglamente išimties taikymo sritis neapibrėžta, tad suprantama, kad CVPD valdomai PRT VPAS gali būti netaikomi kai kurie ar visi CVPD reglamento IV antraštinės dalies reikalavimai, įskaitant reikalavimus dėl papildomų bankinio tipo paslaugų aprėpties, kredito ir likvidumo rizikos valdymo ir kapitalo poreikio koeficientų⁽⁵⁴⁾.

Priklausomai nuo išimties taikymo srities, rizikos, kuri gali kilti PRT VPAS, lygis skirtingas ir, visų pirma, jeigu išimtis apimtų visus IV antraštinės dalies reikalavimus, rizika galėtų būti labai reikšminga. Tačiau pasiūlytame reglamente nustatyti reikalavimai⁽⁵⁵⁾, taikomi atsiskaitant komercinių bankų pinigais, yra tik bendro pobūdžio ir jais gali nepavykti užtikrinti, kad būtų taikomos kylančią riziką atitinkančios rizikos valdymo priemonės. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta pirmiau, ECB siūlo Sąjungos teisėkūros institucijoms sukonkretinti CVPD reglamento 40 straipsnio išimčių taikymo sritį ir sąlygas, kurias reikia tenkinti, kad šios išimties būtų taikomos. Tas pats taip pat turėtų būti taikoma *mutatis mutandis* PRT DPS operatoriams, kai jie atsiskaito ne centrinio banko pinigais, atsižvelgiant į 1.3 punkte pateiktus svarstymus dėl vienodų sąlygų užtikrinimo PRT DPS ir PRT VPAS.

3.4. Apsaugos nuo nemokumo priemonės pagal Atsiskaitymų baigtinumo direktyvą

Pagal pasiūlytą reglamentą tai, kad CVPD valdo PRT VPAS, neprilygsta „sistemos“ valdymui, kaip apibrėžta Atsiskaitymų baigtinumo direktyvoje, be kita ko, dėl to, kad pagal pasiūlytą reglamentą fiziniai asmenys yra reikalavimus atitinkantys PRT VPAS dalyviai⁽⁵⁶⁾. Tokiu atveju PRT VPAS valdymas nebūtų laikomas CVPD reglamente numatytos veiklos ar paslaugų išplėtimu⁽⁵⁷⁾ ir būtų laikomas papildoma veikla ar paslauga, kuriai turėtų būti taikomas vertinimo ir leidimų išdavimo procesas pagal CVPD reglamentą. Šiuo klausimu ECB pateikia tris pastabas. *Pirma*, ECB primena apie tai, koks itin svarbus vaidmuo tenka (teisinio) baigtinumo sąvokai apsaugant atsiskaitymo sistemų dalyvius nuo neigiamų kitiems dalyviams vykdomų nemokumo procedūrų padarinių ir sumažinant sisteminę riziką, kylančią valdant FRI. Jeigu PRT VPAS nėra laikytina „sistema“, kaip tai suprantama pagal Atsiskaitymų baigtinumo direktyvą, joje numatytos apsaugos nuo nemokumo priemonės nebūtų taikomos pačiai PRT VPAS. *Antra*, ECB pažymi, kad pasiūlytame reglamente nėra aišku, kokių teisinių priemonių jam gali tekti imtis, kai vienas CVPD vienu metu valdo ir VPAS, ir PRT VPAS (pvz., juos atskirti patikint jų valdymą atskiriems juridiniams subjektams). Jeigu neapsaugotoms PRT VPAS ir (arba) jų dalyviams kiltų baigtinumo rizika, ji galėtų kilti ir kitoms įprastoms VPAS, kurias valdo tas pats CVPD, ir jų dalyviams. Tokia rizika galėtų kilti, pavyzdžiui, kai vienas ar keli subjektai dalyvauja ir įprastoje, ir PRT VPAS, kurias valdo tas pats

⁽⁵²⁾ Pagal CVPD reglamentą kredito įstaiga, siūlanti atsiskaitymą grynaisiais pinigais dėl CVPD VPAS dalies, gali nesilaikyti kai kurių IV antraštinės dalies reikalavimų tik jeigu visa tokio atsiskaitymo grynaisiais pinigais per toje kredito įstaigoje atidarytas sąskaitas vertė neviršija tam tikrų ribų per tam tikrą laikotarpį. Žr. CVPD reglamento 54 straipsnio 4 ir 5 dalis.

⁽⁵³⁾ Visų pirma, CVPD reglamento 54 straipsnio 4 dalies d punkte numatyta, kad kredito įstaiga, veikianti kaip atsiskaitymo grynaisiais pinigais agentė, gali būti pasitelkiama tik CVPD reglamente apibrėžtomis papildomoms bankinio tipo paslaugoms teikti, bet ne kitai veiklai vykdyti.

⁽⁵⁴⁾ Reikalavimo turėti banko licenciją netaikymas nagrinėjamas 3.3.5–3.3.10 punktuose.

⁽⁵⁵⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 5 straipsnio 5 dalies paskutinę pastraipą.

⁽⁵⁶⁾ Žr. Atsiskaitymų baigtinumo direktyvos 2 straipsnio a ir d punktus ir pasiūlyto reglamento 23 konstatuojamąją dalį ir 5 straipsnio 8 dalį.

⁽⁵⁷⁾ Žr. CVPD reglamento 19 straipsnį ir pasiūlyto reglamento 33 konstatuojamąją dalį.

CVPD. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, būtų tikslinga pasiūlytame reglamente reikalauti, kad PRT VPAS valdantis CVPD (nesvarbu, ar jis kartu valdo įprastą VPAS ar ne) aiškiai paaiškintų jo dalyviams kylančią nemokumo ir atsiskaitymo baigtinumo riziką, taip pat visas rizikos mažinimo priemones, kurias CVPD yra įdiegęs tokiai rizikai mažinti. Trečia, ECB palankiai vertina tai, kad pasiūlytame reglamente aiškiai numatoma įtraukti atitinkamas institucijas į rizikos, kylančios vienu metu valdant įprastas ir PRT VPAS vertinimą, atliekamą CVPD leidimų išdavimo procese.

3.5. PRT rinkos infrastruktūrų operatoriams užtikrinamos vienodos sąlygos

Pasiūlytame reglamente trumpai minimas neatsiskaitymo prevencijos ir su juo susijusių veiksmų klausimas, kuris yra itin svarbus atsiskaitymų drausmei ir saugiam bei veiksmingam atsiskaitymui už sandorius skatinti⁽⁵⁸⁾. Tarp PRT DPS taikomų reikalavimų ir CVPD reglamento nuostatų stebima reikšminga asimetrija⁽⁵⁹⁾. Nesant vienodų reikalavimų neatsiskaitymo atveju tarp PRT DPS operatorių gali prasidėti lenktynės dėl žemesnių standartų ir galiausiai į PRT DPS operatorius dėl to gali būti žiūrima palankiau nei į CVPD ir PRT DPS dalyviams gali būti užtikrinamas žemesnio lygio atsiskaitymų saugumas palyginti su CVPD dalyviais.

3.6. PRT rinkos infrastruktūrų operatorių pasitraukimo strategija ir prekybos PRT perleidžiamaisiais vertybiniais popieriais sustabdymas

Pasiūlytame reglamente bendrai minima pereinamojo laikotarpio strategija, t. y. pasitraukimo strategija, kurią PRT rinkos infrastruktūrų operatoriai privalo taikyti, jeigu reikia panaikinti ar kitaip nutraukti leidimą ar kai kurias leistas taikyti išimtis arba jeigu veikla būtų savanoriškai arba ne savo noru nutraukta⁽⁶⁰⁾. Kai leidimai ar išimtis yra panaikinami arba nustatyta PRT perleidžiamųjų vertybinių popierių vertė viršija tam tikras ribas, PRT rinkos infrastruktūros operatoriumi gali tekti imtis esminių pokyčių, kuriems įgyvendinti tikriausiai reikės nemažai laiko. Be to, jeigu nėra alternatyvaus PRT rinkos infrastruktūros operatoriaus, galinčio ar norinčio užtikrinti paslaugų tęstinumą, tam tikras leidimas ar bet kuri suteikta išimtis⁽⁶¹⁾ praktiškai gali būti nepanaikinama, priešingai nei numatoma pasiūlytame reglamente. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta pirmiau, ECB siūlo Sąjungos teisėkūros institucijoms išsamiau aprašyti konkretų pasitraukimo strategijos turinį ir tiksliau nustatyti jos įgyvendinimo tvarkaraštį. Be to, pasiūlytą reglamentą reikėtų papildyti konkrečiomis procedūromis, kurios būtų taikomos sustabdant prekybą PRT perleidžiamaisiais vertybiniais popieriais PRT DPS, taip pat tuo atveju, kai įtraukiant į prekybą PRT DPS viršijama 200 mln. EUR rinkos kapitalizacijos riba. Svarbiausia, reikėtų aiškiai nurodyti, kaip tokiais atvejais būtų apsaugomi atitinkamų PRT perleidžiamųjų vertybinių popierių turintys investuotojai. Reikėtų nurodyti, kad emitentas (arba jo didžiausias akcininkas) turėtų atpirkti atitinkamus PRT perleidžiamuosius vertybinius popierius, ar tokia operacija būtų privaloma ir investuotojams ir kaip tokiais atvejais būtų nustatoma teisinga kaina. Kita vertus, ECB siūlo numatyti konkrečią tvarką, kaip tokie PRT perleidžiamieji vertybiniai popieriai būtų pakeičiami CVPD užregistruotais „ne PRT“ perleidžiamaisiais vertybiniais popieriais.

3.7. Sąveika su Kriptoturto rinkų reglamento pasiūlymu

3.7.1. Tarp pasiūlyto reglamento ir pasiūlyto Kriptoturto rinkų reglamento taikymo srities yra galimas neatitikimas. 3.3.7 punkte aprašytuose atsiskaitymo e. pinigais žetonais modeliuose e. pinigų žetonų emitentai ir (arba) paslaugų teikėjai, kurie pagal Kriptoturto rinkų reglamento pasiūlymą patenka į bendras kriptoturto emitentų ir kriptoturto paslaugų teikėjų apibrėžtis, *de facto* teiktų paslaugas, susijusias su finansinėmis priemonėmis, būtent PRT perleidžiamaisiais vertybiniais popieriais. Tokiu atveju, atrodo, tokios paslaugos nėra reguliuojamos nei pasiūlytu reglamentu, nei pasiūlytu Kriptoturto rinkų reglamentu.

3.7.2. Be to, pagal pasiūlytą Kriptoturto rinkų reglamentą reikšmingais laikomais e. pinigams žetonams taikomi papildomi reikalavimai⁽⁶²⁾. Visų pirma, kalbant apie rezervinio turto saugojimą⁽⁶³⁾, reikšmingų e. pinigų žetonų emitentai privalo visuomet užtikrinti, kad rezervinis turtas nebūtų nei suvaržytas, nei įkeistas pagal susitarimą dėl finansinio įkaito, susitarimą dėl finansinio įkaito, pagal kurį perleidžiama nuosavybės teisė, arba susitarimą dėl

⁽⁵⁸⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 4 straipsnio 3 dalies g punktą.

⁽⁵⁹⁾ Žr. CVPD reglamento 6 straipsnio 3 ir 4 dalis ir 7 straipsnį.

⁽⁶⁰⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 6 straipsnio 6 dalį ir 3 straipsnio 5 dalį.

⁽⁶¹⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 7 straipsnio 6 dalį ir 8 straipsnio 6 dalį.

⁽⁶²⁾ Žr. Kriptoturto rinkų reglamento pasiūlymo 33 ir 52 straipsnius.

⁽⁶³⁾ Žr. Kriptoturto rinkų reglamento pasiūlymo 33 straipsnio 1 dalies b punktą ir 52 straipsnio a punktą.

finansinio įkaito, kaip prievolės įvykdymo užtikrinimo, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/47/EB 2 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose⁽⁶⁴⁾. Atsižvelgiant į tai, kad vykdant vertybinių popierių atsiskaitymo sandorius PRT perleidžiamuosius vertybinius popierius ar e. pinigų žetonus gali tekti pateikti kaip užtikrinimo priemonę, nėra aišku, kaip įkaitą pagal susitarimą dėl finansinio įkaito, susitarimą dėl finansinio įkaito, pagal kurį perleidžiama nuosavybės teisė, arba susitarimą dėl finansinio įkaito, kaip prievolės įvykdymo užtikrinimo, galima pagrįstai panaudoti dėl rezervinio e. pinigų žetonų turto, turint omenyje Kriptoturto rinkų reglamento pasiūlyme nustatytus pirmiau nurodytus apribojimus. Norint pasinaudoti e. pinigais žetonais vertybinių popierių atsiskaitymų tikslais, itin svarbu užtikrinti, kad juos būtų galima pateikti kaip užtikrinimo priemonę. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, ECB mano, kad sąveiką tarp pasiūlyto reglamento, pasiūlyto Kriptoturto rinkų reglamento ir galiojančių Sąjungos finansinių paslaugų ir bankininkystės teisės aktų dar reikėtų apmąstyti ir atkreipti į ją dėmesį.

4. Prudencinės priežiūros aspektai

- 4.1. ECB ir atitinkamos NKI yra kompetentingos institucijos, vykdančios nustatytus prudencinės priežiūros įgaliojimus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013⁽⁶⁵⁾ (toliau – Kapitalo reikalavimų reglamentas) ir Kapitalo reikalavimų direktyvą. Be to, pagal BPM reglamentą ECB pavedamos konkrečios užduotys, susijusios su prudencine kredito įstaigų priežiūra euro zonoje, ir ECB atsako už veiksmingą ir sklandų Bendro priežiūros mechanizmo (BPM), kuriame ECB ir dalyvaujančios NKI pasidalija konkrečias priežiūros pareigas⁽⁶⁶⁾, veikimą. Visų pirma, ECB tenka užduotis išduoti ir panaikinti visų kredito įstaigų leidimus. Reikšmingų kredito įstaigų atveju ECB taip pat, be kita ko, turi užtikrinti, kad būtų laikomasi atitinkamų Sąjungos teisės aktų, kuriais nustatomi kredito įstaigoms keliami prudencinės priežiūros reikalavimai, įskaitant reikalavimą įdiegti patikimas valdymo priemonės, kaip antai patikimo rizikos valdymo procesus ir vidaus kontrolės mechanizmus⁽⁶⁷⁾. Šiuo tikslu ECB suteikiami visi jos funkcijoms vykdyti būtini priežiūros įgaliojimai, kad jis galėtų įsikviesti į kredito įstaigų veiklą.
- 4.2. Pasiūlytame reglamente nustatomi pagrindiniai reikalavimai, keliami PRT rinkos infrastruktūrų valdymui, taip pat kelios konkrečių reikalavimų, nustatytų FPRD II, Reglamente (ES) Nr. 2014/600 ir CVPD reglamente, išimtys, kurių galima prašyti. Tai reiškia, kad investicinės įmonės, turinčios ir kredito įstaigų licenciją, ir rinkos operatoriai gali prašyti nacionalinės kompetentingos institucijos leidimo valdyti PRT rinkos infrastruktūras siekdami, *inter alia*, registruoti PRT perleidžiamuosius vertybinius popierius ir už juos atsiskaityti. Be to, pagal pasiūlytą reglamentą PRT rinkos infrastruktūrų operatoriai turi bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis, kurioms pavesta suteikti konkrečius leidimus, ir su Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA)⁽⁶⁸⁾.
- 4.3. ECB pažymi, kad dabartiniu požiūriu į leidimų išdavimo procesą skatinamas vienodas požiūris į kredito įstaigas ir operatorius, kurie nėra kredito įstaigos, ir tai žingsnis į priekį siekiant užtikrinti rizika grindžiamą priežiūrą, atsižvelgiant į tam tikro subjekto vykdomą veiklą. Kita vertus, nors pasiūlytame reglamente nėra numatomas ECB (kaip prudencinės priežiūros institucijos) dalyvavimas leidimų išdavimo ir išimčių taikymo procese, prudencinės priežiūros požiūriu ECB gali būti svarbu gauti iš nacionalinės kompetentingos institucijos informacijos apie reikšmingas kredito įstaigas, pageidaujancias valdyti PRT rinkos infrastruktūrą. Todėl siūloma pasiūlytame reglamente nustatyti nacionalinės kompetentingos institucijos prievolę pranešti prudencinės priežiūros institucijai, reikšmingų kredito įstaigų atveju įskaitant ECB, ar yra suteikti leidimai ir išimtys ar ne, taip pat ar taikomos taisomosios priemonės. Dėl tų pačių priežasčių siūloma pasiūlytame reglamente kaip vieną iš reguliarių PRT rinkos infrastruktūrų operatorių ataskaitų gavėjų įrašyti atitinkamą prudencinės priežiūros instituciją⁽⁶⁹⁾.

⁽⁶⁴⁾ 2002 m. birželio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/47/EB dėl susitarimų dėl finansinio įkaito (OL L 168, 2002 6 27, p. 43).

⁽⁶⁵⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

⁽⁶⁶⁾ 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013 10 29, p. 63).

⁽⁶⁷⁾ Žr. Reglamentas (ES) Nr. 1024/2013 4 straipsnio 1 dalies e punktą ir 6 straipsnio 4 dalį.

⁽⁶⁸⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 9 straipsnį.

⁽⁶⁹⁾ Žr. pasiūlyto reglamento 9 straipsnio 4 dalį.

Tais atvejais, kai ECB rekomenduoja iš dalies pakeisti pasiūlytą reglamentą, konkretūs redagavimo pasiūlymai kartu su aiškinamuoju tekstu pateikiami techniniame darbo dokumente. .

Ši nuomonė bus paskelbta EUR-Lex.

Priimta Frankfurte prie Maino 2021 m. balandžio 28 d.

ECB Pirmininkė
Christine LAGARDE
